

Методика організації спортивно-туристської роботи

Курс та семестр, у якому планується вивчення дисципліни – 4 курс, 7 семестр.

Метою вивчення навчальної дисципліни є формування навичок позакласної роботи з географії, фахового світогляду, базових професійних, організаційних, педагогічних, методичних теоретичних знань та практичних навичок, сучасних концепцій, понять, методів та технологій організації спортивно-туристської роботи, необхідних для фахової діяльності в туристичних осередках, освітніх закладах з учнівською молоддю на посадах керівника гуртка / секції зі спортивного туризму чи орієнтування, організатора масової спортивно-туристської роботи.

Перелік результатів навчання, що забезпечує дисципліна:

Сформовані компетентності: - концептуальні знання про організацію спортивно-туристської роботи; - здатність до організації та проведення масових та навчально-тренувальних спортивно-туристських заходів; - здатність до аналізу літературних джерел, роботи з нормативно-правовими документами; - здатність до аналізу власної професійної діяльності.

Знання: понятійно-термінологічний апарат, зокрема форми та види масових спортивно-туристичних заходів, законодавчу базу організації спортивно-туристської роботи, вимоги до кваліфікації учасників, теоретичні, практичні та організаційно-методичні основи організації масових спортивно-туристських заходів тощо, засади і методи застосування технологій базових видів спортивного туризму та орієнтування в організації масових спортивно-туристичних заходів, особливості анімаційних програм в програмах масових спортивно-туристських заходів, методика розробки та проведення масових спортивно-туристичних заходів.

Уміння: аналізувати наукові і прикладні публікації з питань організації спортивно-туристської роботи, складати документи щодо організації та проведення масових спортивно-туристських занять, організовувати спортивно-туристську роботу у закладах освіти (середньої освіти, позашкільної освіти, вищої освіти), організовувати і проводити масові спортивно-туристські заходи, визначати цілі і завдання навчального і тренувального процесів, підбирати під поставлені завдання засоби і методи навчання та тренування, володіти методами розробки тематичних планів та конспектів занять, володіти самоаналізом та аналізом занять зі спортивного туризму, вміти їх проводити в ускладнених умовах, зокрема дистанційно; впроваджувати новачі в навчально-тренувальний процес, проводити залікові уроки, майстер-класи в рамках масових спортивно-туристських заходів, ділитися досвідом роботи з колегами, мати методичні розробки та експериментальні програми.

Попередні умови, необхідні для вивчення дисципліни: базові знання з туризму, краєзнавства, географічних дисциплін, топографії.

Теми аудиторних занять та самостійної роботи:

1. *Спортивно-туристська робота як соціальне явище. Категорії кадрів.* Сутність, зміст, функції, цінність та значення спортивного туризму, спортивно-туристської роботи в закладах середньої освіти та закладах, що входять до системи позашкільної освітньої діяльності. Підготовка кадрів для спортивно-туристської роботи. Організатор спортивного туризму. Інструктор дитячо-юнацького туризму. Форми і різновиди спортивно-туристської роботи з учнівською молоддю.

2. *Організаційно-правові та методологічні засади організації спортивно-туристської роботи.* Організаційна структура спортивно-туристської діяльності в Україні. Організаційна структура дитячо-юнацького туризму в Україні. Організаційно-правові засади масової спортивно-туристської роботи в закладах освіти. Учасники масових спортивно-туристських заходів: їх права, обов'язки, відповідальність. Маршрутно-кваліфікаційні комісії та їх робота. Система розрядів і звань. Методологічні принципи організації спортивно-туристської роботи.

3. *Загальна методика організації масових спортивно-туристських заходів.* Загальні вимоги до організації та методики реалізації масових спортивно-туристських заходів. Створення оргкомітету, затвердження плану його роботи. Розробка і затвердження Положення про масовий спортивно-туристський захід. Підготовка місця проведення спортивно-туристського масового заходу. Джерела фінансування масових спортивно-туристських заходів. Сценарій відкриття та закриття масового спортивно-туристського заходу. Зміст і технологія спортивно-туристського суддівства. Підведення підсумків, нагородження переможців. Організація реклами масового спортивно-туристського заходу.

4. *Спортивно-туристські змагання та методика їх організації.* Види спортивно-туристських змагань. Загальні положення щодо організації туристських змагань. Особливості підготовки та проведення змагань з різних видів спортивного туризму та орієнтування. Загальні основи і методика підготовки масових заходів у спортивному орієнтуванні. Зимові та літні види змагань зі спортивного орієнтування. Різновиди змагань зі спортивного орієнтування та види дистанцій. Правила змагань. Організація змагань. Розробка дистанцій змагань. Спортивні карти. Організація фінішу. Особливості відміток на контрольних пунктах. Суддівство. Нагородження.

5. *Масові спортивно-туристські заходи та методика їх організації.* Класифікація масових спортивно-туристських заходів. Класифікація за формою, масштабом, класом. Туристські зльоти. Зльоти – конкурси, виставки, семінари, вечори. Навчально-тренувальні збори, тренінги. Тренінги командної взаємодії. Дні туриста як масовий захід з пригородницького туризму. Наметові спортивно-туристські табори: мета, завдання та види (стаціонарні, пересувні, їх особливості).

6. *Навчально-тренувальні заняття та методика їх проведення.* Завдання, зміст та методи проведення навчально-тренувальних занять. Принципи спортивного тренування. Планування та структура навчально-тренувальних циклів. Основні документи перспективного планування: навчальний план, навчальна програма. Документи поточного планування: план-графік річного циклу індивідуальної та командної підготовки. Документи оперативного планування: робочий план, план-конспект тренувального заняття, план підготовки до окремого змагання (індивідуальний, командний). Методика проведення тренувальних занять.

7. *Забезпечення безпеки при проведенні масових спортивно-туристських заходів.* Основні поняття безпеки у спортивно-туристській діяльності. Правове забезпечення безпеки спортивно-туристської діяльності. Система забезпечення безпеки. Вимоги до безпеки спортивно-туристської роботи. Організація безпеки змагань зі спортивного туризму та орієнтування на місцевості, їх дистанцій та окремих етапів. Дисципліна повністю забезпечена **методичними матеріалами** з детальним розглядом кожної практичної роботи.

*Затверджено на вченій раді факультету геології, географії, рекреації і туризму
Протокол № 4 від 03.04.2023 р.*